

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 304/2010-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. septembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Sergeja Kohuta o sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., Dvory 1468/10, Púchov, zastúpenej advokátom JUDr. B. J, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 237/2007 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti P., s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 237/2007 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 237/2007 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. Spoločnosti P., s. r. o., p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Spoločnosti P., s. r. o., p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 454,96 € (slovom štyristopäťdesiatštyri eur a deväťdesiatšesť centov), ktorú j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. B. J. B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 304/2010-17 z 24. júna 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 237/2007.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom podaným okresnému súdu 24. septembra 2007 domáhala od spoločnosti S., s. r. o., B. (ďalej len „odporkyňa“), zaplata sumy 4 991 931 Sk (165 701,75 €) s príslušenstvom. Konanie dosiaľ nebolo právoplatne skončené a podľa názoru sťažovateľky sa v ňom okresný súd dopúšťa

nečinnosti, čím dochádza k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na podporu svojich tvrdení sťažovateľka uviedla:

„Dňa 24. 09. 2007 podal žalobca žalobu...

Prvé pojednávanie bolo vytyčené na deň 31. 10. 2008, čiže po viac ako roku odo dňa podania žaloby, pričom na tomto pojednávaní ani nedošlo k prejednaniu veci.

Návrh žalovaného na spojenie vecí na spoločné konanie bol zamietnutý Okresným súdom Bratislava I dňa 19. 11. 2008, pričom odvolanie proti nemu bolo odmietnuté Krajským súdom v Bratislave dňa 29. 04. 2009.

Dňa 18. 05. 2009 bol predmetný spis... vrátený Okresnému súdu Bratislava I.

Od tohto dňa (t. j. už takmer jeden rok) nedošlo zo strany Okresného súdu Bratislava I v predmetnej veci k žiadnemu úkonu, a to napriek sťažnosti na priet'ahy konaní zo dňa 08. 10. 2009, ktorá bola navyše dňa 22. 10. 2009 vyhodnotená ako dôvodná, ako aj napriek žiadosti o vytyčenie pojednávania zo dňa 02. 02. 2010.

Vzhľadom na to, že v predmetnej veci nebolo do dnešného dňa vytyčené pojednávanie, žalobca má za to, že postupom Okresného súdu Bratislava I dochádza k zbytočným priet'ahom v konaní, ktoré majú za následok právnu neistotu žalobcu, nakoľko stále nie je rozhodnuté vo veci samej, pričom vzhľadom na výšku žalovanej sumy... a výšku úrokov z omeškania dochádza k sústavnému zvyšovaniu žalovanej sumy... ktorej znásobovanie je spôsobené najmä priet'ahmi Okresného súdu Bratislava I.

Podstatná je však tá skutočnosť, že žalobca je obchodnou spoločnosťou vykonávajúcou podnikateľskú činnosť..., pričom... suma, ktorej zaplata sa žalobca v tomto konaní domáha, v porovnaní s celkovým obratom žalobcu predstavuje sumu veľkého rozsahu, bez ktorej je obchodná činnosť žalobcu ohrozovaná a táto skutočnosť môže mať vážny vplyv na samotnú existenciu žalobcu.

Neustálymi priet'ahmi v konaní je teda postupom, resp. nečinnosťou Okresného súdu Bratislava I odkladaná povinnosť žalovaného (v prípade úspechu žalobcu) zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu, pričom táto skutočnosť umocnená samotnou výškou žalovanej sumy ohrozuje celkovú existenciu žalobcu...

...žalobca sa už takmer tri roky domáha, aby Okresný súd Bratislava I uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu... spolu s príslušenstvom... a trovy konania, pričom do dnešného dňa nebola predmetná vec ani prejednaná na pojednávaní...

K prietiahom v konaní dochádza postupom Okresného súdu Bratislava I už od samého začiatku konania. Z toho dôvodu namieta sťažovateľka prietahy v konaní od začiatku súdneho konania (24. 09. 2007) až do súčasnosti, a to najmä fázy:

- 1) vytýčenie prvého pojednávania po viac ako roku (24. 09. 2007 - 31. 10. 2008),*
- 2) nevykonanie žiadneho úkonu odo dňa vrátenia spisu Krajským súdom v Bratislave, t. j. takmer jeden rok (18. 05. 2009 - súčasnosť, t. j. 07. 05. 2010)...“*

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 237/2007 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 237/2007 konal bez zbytočných prietahov.

Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume = 30.000,- EUR... do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy konania.“

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr. 3553/2010 zo 17. júla 2010 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 18. augusta 2010.

2.1 Okresný súd vo svojom vyjadrení súhlasil s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. V ďalšom popísal prehľad procesných úkonov vykonaných v označenom konaní a uviedol:

„S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že v období od 17. 12. 2008 do 18. 05. 2009 sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave z dôvodu rozhodovania o odvolaní.

Predmetné konanie je poznačené prietiahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny prietah. Zároveň si Vám dovoľujem oznámiť, že som pristúpila k sledovaniu veci a požiadala som zákonného sudcu o konanie vo veci, tak aby k ďalším prietahom v konaní nedochádzalo. Mám za to, že predmetné konanie je poznačené zbytočnými prietahmi avšak objektívneho charakteru.

V prípade, že ÚS SR dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonný sudca subjektívnym konaním nezavinil vznik prietahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prietahu v konaní prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadosťučinenie v plnej výške.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení uviedol:

„Ako vyplýva z vyjadrenia Okresného súdu Bratislava I... vec bola zákonnému sudcovi predložená po viac ako roku odo dňa doručenia návrhu na začatie konania. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že hoci súd po doručení návrhu vo veci konať začal,... avšak odo dňa doručenia vyjadrenia žalovaného do dňa vyzvania žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh dňa 03. 07. 2008 uplynulo takmer šesť mesiacov...

Okresný súd Bratislava I však nariadil termín pojednávania na deň 31. 10. 2008, t. j. takmer štyri mesiace po výzve žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku... Navyše pojednávanie vo veci sa uskutočnilo po viac ako jednom roku odo dňa podania návrhu na začatie konania...

Dňa 12. 03. 2010 bola predmetná právna vec pridelená novému sudcovi, čiže sa odo dňa 18. 05. 2009 až do dňa 12. 03. 2010, t. j. desať mesiacov vo veci nekonalo...

...až do pridelenia predmetnej veci novému zákonnému sudcovi..., t. j. počas obdobia v trvaní takmer dva a pol roka, bolo konanie v tejto veci poznačené zbytočnými prietahmi, pričom sa nemožno stotožniť s názorom Okresného súdu Bratislava I, že išlo o prietahy objektívneho charakteru. Okresný súd... preto podľa názoru sťažovateľa... nekonal v súlade

s jednou z jeho základných povinností, a to je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie...“

Právny zástupca sťažovateľky zároveň vyčíslil trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom na sumu 454,96 € a vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 27 Cb 237/2007:

- 24. september 2007 – okresnému súdu bol doručený návrh sťažovateľky na vydanie platobného rozkazu proti odporkyni na zaplatenie sumy 4 991 931 Sk s príslušenstvom (pridelená sp. zn. 1 Rob 902/07),
- 26. september 2007 – okresný súd zabezpečil výpis z obchodného registra odporkyne,
- 12. október 2007 – spis bol prevedený do registra „Cb“,

- 23. október 2007 – okresný súd vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k návrhu (vypravené 10. januára 2008),
- 28. január 2008 – odporkyňa sa vyjadrila k návrhu sťažovateľky,
- 3. júl 2008 – okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku,
- 14. júl 2008 – právna zástupkyňa sťažovateľky žiadala okresný súd o zaslanie vyjadrenia odporkyne k jej návrhu,
- 15. júl 2008 – sťažovateľka zaplatila súdny poplatok,
- 28. júl 2008 – okresný súd zaslal právnej zástupkyňi sťažovateľky vyjadrenie odporkyne, aby sa k nemu vyjadrila,
- 17. september 2008 – úradný záznam: „*Zákonná sudkyňa... bola v čase od 16. 2. 2008 do 29. 8. 2008 na materskej dovolenke. Úkony počas MD – vykonávané zast. sudcom.*“,
- 10. september 2008 – právna zástupkyňa sťažovateľky sa vyjadrila k podaniu odporkyne, zároveň navrhla vypočuť svedka,
- 14. september 2008 – zákonná sudkyňa požiadala predsedníčku okresného súdu o predĺženie lehoty dvoch mesiacov od zaplatenia súdneho poplatku do pojednávania z dôvodu, že v relevantnom období čerpala materskú a následne riadnu dovolenku,
- 17. september 2008 – okresný súd nariadil pojednávanie na 31. október 2008,
- 22. september 2008 – právna zástupkyňa sťažovateľky žiadala o nariadenie pojednávania,
- 2. október 2008 – predsedníčka okresného súdu súhlasila s predĺžením dvojmesačnej lehoty od zaplatenia súdneho poplatku do pojednávania,
- 31. október 2008 – po vyjadreniach právnych zástupcov účastníkov konania okresný súd pojednávanie odročil pre účely rozhodnutia o spojení tejto veci s konaním vedeným okresným súdom pod sp. zn. 33 Cb 62/2008, s čím právny zástupca sťažovateľky nesúhlasil,
- 13. november 2008 – odporkyňa podala návrh na spojenie vecí vedených okresným súdom pod sp. zn. 27 Cb 237/2007 a sp. zn. 33 Cb 62/2008,
- 19. november 2008 – okresný súd uznesením č. k. 27 Cb 237/2007-184, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. decembra 2008, návrh odporkyne na spojenie vecí na spoločné konanie zamietol z dôvodu ich pridelenia iným zákonným sudcom,
- 9. december 2008 – právny zástupca odporkyne podal proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na spojenie vecí odvolanie,

- 17. december 2008 – okresný súd predložil Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) súdny spis na rozhodnutie o odvolaní odporkyne,
- 29. apríl 2009 – krajský súd uznesením č. k. 1 Cob 370/2008-194, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. júna 2009, odmietol odvolanie odporkyne,
- 18. máj 2009 – súdny spis bol krajským súdom vrátený okresnému súdu,
- 20. máj 2009 – okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania,
- 13. október 2009 – právny zástupca sťažovateľky podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní,
- 27. januára 2010 – podpredseda okresného súdu požiadal zákonnú sudkyňu o bezprieťahové konanie vo veci,
- 8. február 2010 – právny zástupca sťažovateľky sa vyjadril k prerokúvanej veci, zároveň požiadal o urýchlené nariadenie termínu pojednávania,
- 12. marec 2010 – spis bol pridelený inému zákonnému sudcovi,
- 3. jún 2010 – okresný súd nariadil pojednávanie na 19. júl 2010.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 237/2007 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2

ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že v konaní vedenom na okresnom súde ide o návrh na zaplatenie istiny s príslušenstvom. Návrhy tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatoval, že vec nemožno posúdiť ako právne zložitú. Rovnako tak doterajšie konanie nesignalizuje ani prípadnú faktickú zložitosť veci.

Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení zo 17. júla 2010 netvrdí, že by vec bola právne alebo skutkovo zložitá.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka si neplnila riadne a včas svoju poplatkovú povinnosť, čo je okolnosť, ktorá v zásade bráni súdu konať a rozhodnúť vo veci samej, a tým aj splniť účel označených základných práv. V tejto súvislosti už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02). K zaplateniu súdneho poplatku napokon došlo 15. júla 2008 po výzve okresného súdu

z 3. júla 2008, t. j. po takmer desiatich mesiacoch po podaní návrhu. Na túto skutočnosť ústavný súd musel pri posudzovaní namietaného porušenia základných práv prihliadnuť.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je postup samotného okresného súdu.

Z prehľadu procesných úkonov okresného súdu ústavný súd zistil, že okresný súd v posudzovanom konaní nevykonal relevantnú procesnú činnosť v období od 28. januára 2008 (odporkyňa sa vyjadrila k návrhu sťažovateľky) do 3. júla 2008 (okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku), t. j. viac ako 5 mesiacov, a od 20. mája 2009 (okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu) do 3. júna 2010 (okresný súd nariadil pojednávanie), t. j. viac ako rok. Celkovo bol teda okresný súd vo veci nečinný viac ako 17 mesiacov. Za túto dobu teda nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v preskúmvanej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02).

Za nesústredenú činnosť ústavný súd považuje činnosť okresného súdu pri doručovaní výzvy odporkyňi z 23. októbra 2007 na vyjadrenie sa k návrhu sťažovateľky, ktorá bola vypravená až 10. januára 2008, t. j. po viac ako dvoch mesiacoch.

K dĺžke trvania konania, aj keď nie výrazným spôsobom (a v konečnom dôsledku v súlade so zákonom), prispela aj žiadosť zákonnej sudkyne adresovaná predsedníčke okresného súdu o predĺženie lehoty dvoch mesiacov od zaplatenia súdneho poplatku (15. júla 2008) do pojednávania (z dôvodu čerpania materskej a riadnej dovolenky v relevantnom čase), ktoré bolo napokon nariadené a uskutočnilo sa 31. októbra 2008.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že dobu konania, počas ktorej sa spis z dôvodu odvolacieho konania nachádzal na krajskom súde (od 17. decembra 2008 do 18. mája 2009)

a ktorej dĺžku, resp. trvanie nemohol okresný súd ovplyvniť, nemožno z objektívnych dôvodov pripočítať na jeho ťarchu.

V súvislosti so zmenami v osobe zákonného sudcu, ústavný súd len poznamenáva, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal alebo nemohol riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti je zrejmé, že okresný súd v napadnutom konaní nepostupoval v súlade s účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, preto ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 30 000 €, ktoré odôvodnila tým, že „*Uvedená suma podľa názoru sťažovateľa aspoň sčasti nahradí ujmu vzniknutú sťažovateľovi nekonaním Okresného súdu Bratislava I, nakoľko obchodná činnosť sťažovateľa je ohrozovaná práve z dôvodu, že nekonaním Okresného*

súdu Bratislava I je neustále odkladané splnenie pohľadávky veľkého rozsahu žalobcu (sťažovateľa) voči žalovanému.“

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťúčením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä s prihliadnutím na dĺžku trvania nečinnosti okresného súdu považuje za primerané v sume 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Právny zástupca sťažovateľky si uplatnil trovy za právne zastúpenie v celkovej sume 454,96 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov

za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 €.

Sťažovateľke vznikol nárok na úhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2010 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnému súdu a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v celkovej sume 454,96 € vrátane 19 % DPH.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd priznal úhradu trov v sťažovateľkou uplatnenej výške, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010